

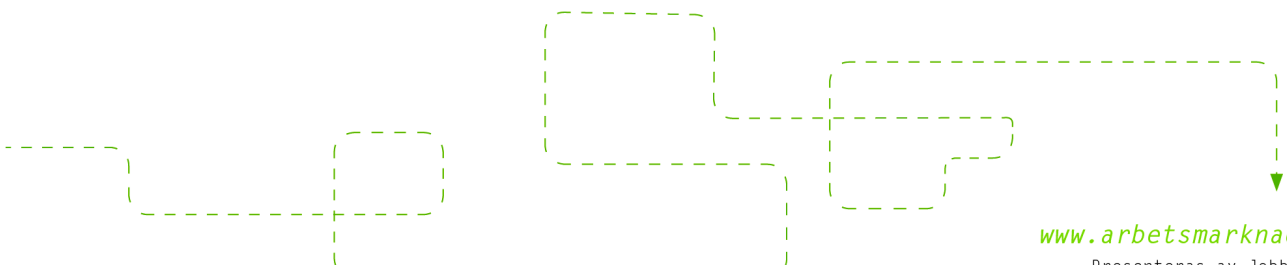

Arbetsmarknads
kunskap

Konceptet

Arbetsmarknads
kunskap

INLEDNING

Syftet med denna text är att beskriva Arbetsmarknads kunskap som koncept för att ge en förståelse för vad konceptet innehåller, erbjuder och genomför.

BAKGRUND

Jobba i Västerås (JIV) är en ekonomisk förening som har till ändamål att främja sina medlemmars ekonomiska intressen genom att driva projekt inom kompetensförsörjning och marknadsföring för att attrahera kompetent arbetskraft att arbeta i Västerås. JIV har ett 40-tal offentliga och privata arbetsgivare som medlemmar vilka representerar ungefär vartannat arbetstillfälle i Västerås. Huvudsyftet är att säkerställa långsiktig kompetensförsörjning för våra medlemmar.

Utifrån JIVs arbete med målgruppen ungdomar mellan 18-24 år inom projektet YOU, Yrkesorientering för unga, som startade 2009, förtydligades det att det råder stor brist på kännedom och kunskap om hur arbetsmarknaden fungerar och hur man som ungdom blir en del av den framöver. Utifrån dessa lärdomar genomfördes under 2011 en förstudie i Västerås i syfte att genomföra ett långsiktigt projekt kallad Arbetsmarknads kunskap, för skolungdomar i hela Västmanland. Projektet mottogs väl och lanserades 2012 som ett koncept som genomförs i hela Västmanland (10 kommuner). Konceptet har uppvaktats sedan 2013 av andra regioner i Sverige och i och med detta tog JIVs styrelse beslutet att man vill dela med sig av en fungerande och framgångsrikt koncept som kan förbättra Sveriges arbetsmarknad. Efter en förstudie startades Arbetsmarknads kunskap utanför Västmanland första gången i januari 2014 i Örnsköldsvik, Ångermanland.

SYFTE

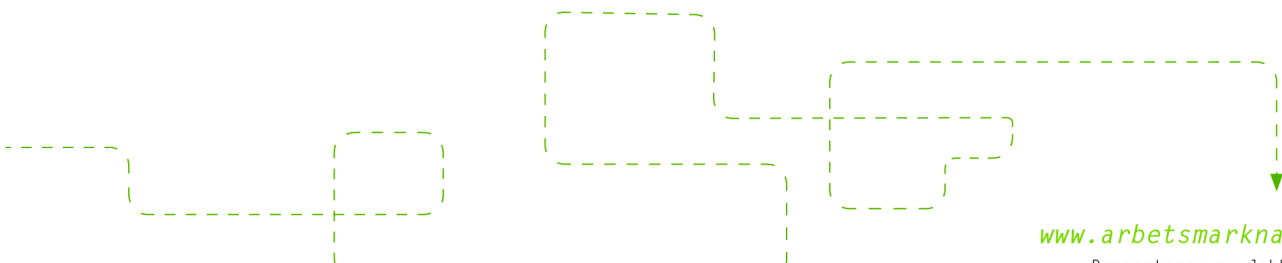
Syftet med konceptet är att höja kunskapen om var jobben finns, nu och i framtiden, samt vilka vägar som leder till just dessa jobb för att förbättra matchningen på arbetsmarknaden. Genom att inspirera och motivera till studier gentemot bristyrken samt ge ungdomar verktyg för att kunna göra medvetna och välgrundade val underlättas den framtida rekryteringen av rätt kompetens hos regionens arbetsgivare på lång sikt.

ARBETSMARKNADSKUNSKAP

Rekrytering av kommunikatörer (och eventuellt projektledare) genomförs i samverkan med den nationella verksamheten Arbetsmarknads kunskap Sverige.

Kommunikatörernas operativa arbete inom konceptet kan delas in i tre delar;

1. Föreläsningar i skolan för såväl primära som sekundära målgrupper.
2. Omvärldsanalys och kunskapsinhämtning om den rådande och framtida arbetsmarknaden genom att, i första hand, möta regionens privata och offentliga arbetsgivare. Sälja in konceptet till potentiella samarbetspartners.

3. Administration (boka föreläsningar, följa upp, hantera enkäter från utvärdering, analysera statistik, skriva rapport och projektplan etc).

Kommunikatörerna ska delta på Arbetsmarknadskunskaps nationella konferens som arrangeras två gånger per år, en gång per termin, för att ges möjlighet att utbyta erfarenheter, driva konceptet framåt samt utveckla och säkerställa konceptets kvalitet och samstämmighet.

FÖRELÄSNINGARNA

Arbetsmarknadskunskap bygger på att ge elever en möjlighet att skapa sig en uppfattning om hur arbetsgivarna tänker och vilka kompetensbehov de har på ett inspirerande och motiverande tillvägagångssätt. Kommunikatörerna är arbetsgivarnas förlängda arm ut i klassrummen varför föreläsningarna har ett tydligt arbetsgivarfokus. Detta är arbetsgivarnas bidrag och komplement till studie- och yrkesvägledarnas dagliga arbete på skolorna. Arbetsmarknadskunskap har genom åren utvecklat en pedagogik och ett förhållningssätt som fungerar mycket bra i mötet med ungdomar. Föreläsningarna är noggrant testade och utvärderade. Inspirationsföreläsningar för elever genomförs alltid i klassrumssituation för att kunna föra en dialog med eleverna. Branschspecifika föreläsningar genomförs i större samlingar.

MÅLGRUPPER

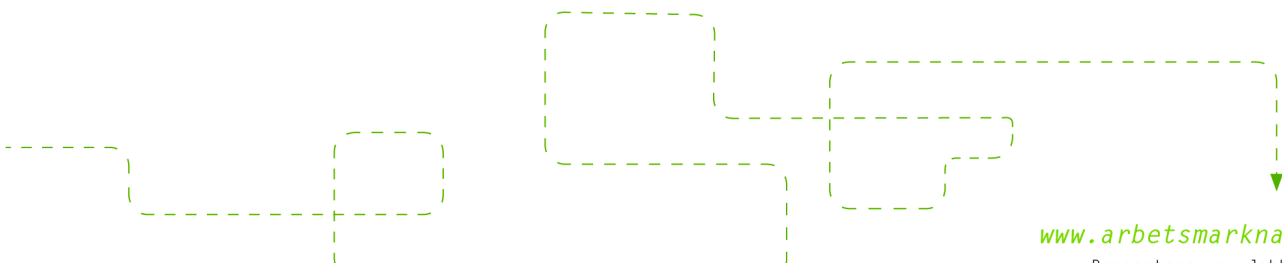
Konceptets primära målgrupp är elever i årskurs 7-9 och gymnasiet. De sekundära målgrupperna är Studie- och yrkesvägledare, lärare och övrig skolpersonal och föräldrar.

Föreläsningarna för den primära målgruppen är på mellan 45-75 minuter och hålls klassvis, det vill säga i klasser om 20-25 elever. Det som behandlas under lektionerna går under rubriken "Var finns jobben och hur tar man sig dit?". Det viktigaste är att sätta igång en tankeprocess hos eleverna om att det är de själva som har ansvar för sin framtid, och för att göra medvetna och väl underbyggda val så behöver de engagera sig och söka information.

Föreläsningarna för lärare/skolpersonal har till syfte att ge skolpersonal verktyg att föra dialogen om arbete och framtid vidare med eleverna. Läroplanen för både grundskolan och gymnasieskolan adresserar studie- och yrkesvägledning som hela skolans ansvar, varpå detta är ett sätt att underlätta arbetet för studie- och yrkesvägledarna med denna implementering. Föreläsningarna för föräldrar syftar till att öka kunskapen om arbetsmarknadens behov även hos föräldrar eftersom vi tror att det är vid köksbordet som framtidens kompetensförsörjning avgörs.

Mål

Målen för konceptet är uppdelade i tre kategorier. Den första är *Övergripande mål* (anger färdriktningen på sikt, vilket innebär att målen kanske inte uppnås förrän efter flera år). Den andra kategorin är *Konceptmål* (anledningen till att konceptet genomförs, vilket innebär den situation som förväntas råda om konceptet levererar förväntade resultat). Den tredje kategorin är *Aktivitetsmål* (visar de aktiviteter som genomförs i konceptet och som ska uppfyllas på årlig

basis). Således bidrar resultatmålen till att uppfylla konceptmålen, som i sin tur, på längre sikt, har en positiv verkan på de övergripande målen.

Övergripande mål

- Att bidra till ökad samverkan mellan skola och arbetsliv.
- Att fler ungdomar får förstärkt studielust tidigt.
- Att skapa en tidigare och tydligare matchning, där ungdomar väljer utbildningar som på sikt leder till arbete.
- Att stärka arbetsgivarnas förutsättningar att få sina kompetensbehov tillfredsställda.
- Att minska andelen socioekonomiska och könsstereotypa val bland ungdomar gällande utbildning och arbete.
- Att motverka könsstereotypa bransch- och yrkesval hos ungdomar.

Konceptmål

- Att höja kunskapen om arbetsmarknaden hos ungdomar, som ökar deras möjligheter att välja vägar som leder till arbete.
- Att beskriva och tydliggöra för ungdomar hur arbetsgivarnas framtida kompetensbehov, samt hur vägen mot ett arbete, ser ut.
- Att öka kunskapen om hur arbetsmarknaden ser ut och förändras hos skolpersonal och föräldrar.

Aktivitetsmål

- Att hålla föreläsningar för 7000 elever varje år.
- Att erbjuda samtliga skolor i regionen föreläsning i Arbetsmarknads kunskap för föräldrar och skolpersonal.
- Att ha ett genomsnittsbetyg på frågan om föreläsningen var bra, på en skala från 1-5 där fem är bäst, på över 4.0.
- Att ha ett genomsnittsbetyg på frågan om de lärde sig mycket om jobb under föreläsningen, på en skala från 1-5 där fem är bäst, på över 4.0.

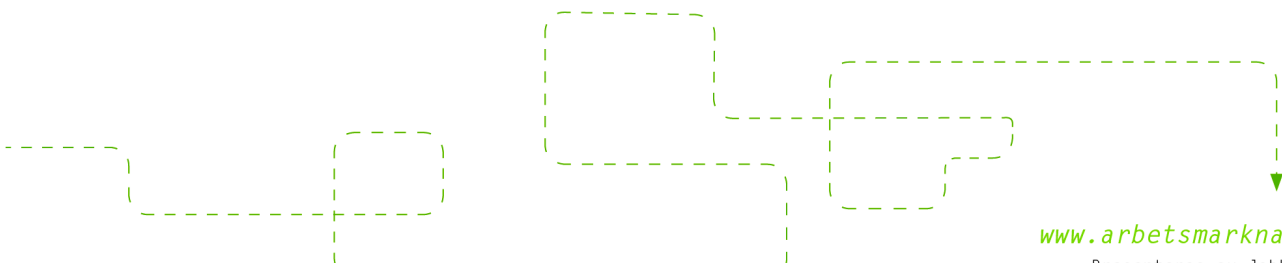
ORGANISATION

En projektägare som är politiskt obunden samt inte har vinstintressen är att föredra. Projektägaren är arbetsgivare till kommunikatörerna (antal varierar utifrån storlek på regionen dock önskvärt med minst två kommunikatörer) och projektledaren. Arbetsgivaren/projektägaren blir då avtalspart med JIV (ägare av konceptet) och får konceptet till dels genom ett franchiseavtal.

Material

Nedan listas det material som ingår i konceptet och som kommer kommunikatörerna till dels för att Arbetsmarknads kunskap ska kunna genomföras på ett tillförlitligt, metodiskt och kvalitativt sätt. Framtagande av nytt material sker kontinuerligt av Arbetsmarknads kunskap Sverige och sprids till de regionala verksamheterna.

- Kommunikatörshandbok - allt du behöver för att komma igång med arbetet samt stöd i löpande processer.

- Manus till Arbetsmarknads kunskaps föreläsningar, såväl grundföreläsningen som de branschspecifika föreläsningarna.
- Modulsystem - Verktyg för att kunna målgruppsanpassa och innehållsanpassa grundföreläsningen.
- Presentationsverktyg - mallar i olika program samt olika förslag på presentationsupplägg beroende på målgrupp.
- Hemsida www.arbetsmarknads kunskap.se. Ny hemsida from 2017.
- Lektionsmaterial för lärare uppdelat på tre ålderskategorier (grundskola 4-6, grundskola 7-9, gymnasium).
- Rörlig grafik som kopplar samman arbetsmarknaden med det svenska skolsystemet.
- Utvärderingsverktyg i form av enkäter till elever och vuxna*.
- Mallar för broschyrer, trycksaker och displaymaterial för informationsspridning av konceptet.
- Svensk Standard för yrkesklassificering (SSYK) från Statistiska Centralbyrån.
- Informationsfilm om konceptets innebörd.
- Grafiskt profil och varumärkesskyddad logotype etc.

*UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

Konceptet utvärderas löpande och enkäter distribueras bland målgrupperna grundskoleelever (7-9), gymnasieelever och vuxna. Enkäternas syfte är i första hand att säkerställa konceptets kvalitet, men även undersöka hur ungdomar ser på sitt framtida studie- och yrkesliv. Vidare presenteras konceptets resultat och genomförande även i form av årsrapporter.

LÄS MER:

<http://www.arbetsmarknads kunskap.se/>

<http://www.jiv.se/>

